Odată pe săptămână

Constantin Cantacuzino, cel mai popular sportiv român, face confidențe...

Prima cursă, prima durere. Raiul dela țară. Tiranul Institutului. Promoția care nu trebuie imitată. Anii consacrării. Când M. Moraru ia lecții de patinaj. In fine, aviator!...

(Continuare din pag. I-a)

veselă îmbărbătare, un întreg șirag de perle, care nu de mult a scrâșnit pe patul de suferință dela Varșovia.

„O bună parte din copilărie — ne spune Bâzu, reluând firul convorbirii noastre — mi-am petrecut-o la moșia bunicii mele, la conacul Tescani, din cuprinsul Bacăului.

„Acolo îmi pierdeam zile întregi urmărind joaca rândunelelor, din cerdacul conacului, petreceam toamna și primăvara sborul stolurilor de cocori, și tot acolo am auzit întâiele pufăituri ale locomobilei dela mașina de treerat, pentru mine, pe atunci, cea mai desăvârșită perfecțiune a timpului. Uitasem și de tren și chiar de automobilul tatălui meu.

„Mă visam mecanic al mașinei de treerat, în vestminte albăstrui, unsuros pe frunte și pe mâini....

„O, dar planurile mele s'au irosit.

„După cum vezi, oi fi fiind eu azi, uneori, în training, cu fruntea îmbrobonită de sudoare și mâinile în-

In viraj

cleiate de ulei; mecanic al mașinei noastre de treerat, n'am ajuns însă...

„Am fost trimis la Iași, unde ne-a prins războiul.

„Aci buchiseam toată ziua și dacă mai ținea mult refugiul dela Iași, mare mirare dacă astăzi nu eram... rector al vreunei Universități.

Prima cursă, prima durere...

„Dar amorul meu pentru mecanică, abia dela Iași începe. Abandonând «fleurtul» cu locomobila, mi-am îndreptat preferințele spre mașinele tatălui meu.

„Intr'o zi, remarcând prezența unui Renault în fața caselor noastre, am gândit că în timp ce șoferul se întreținea cu una din subretele noastre, eu aș putea întreprinde o plimbare prin centru.

„M'am cocoțat la volanul de dimensiuni specifice epocii, și... «brr»...

„Un nour de praf, vreo doi dulăi lătrând în urmă, țignalele gardiștilor surprinși că mașina gonește sub conducerea unui tânc de 12 ani și iată-mă, readus cu tot alaiul, după ce în prealabil făcusem un «tur de pistă» în piața Unirii, claxonând de oprisem și apele Bahluiului în loc, iată-mă, spun, readus acasă.

„Mă așteptam ca tatăl meu să-mi decearnă, dacă nu Cupa Moldovei, cel puțin trofeul oferit de prefectura poliției Iași, prin serviciul său de circulație, pentru marele merit de a nu fi făcut nici o victimă.

«Când colo, m'am pomenit cu o duzină de nuiele, cari îmi făceau vipuști pe spinare, dar mai ales pe acea parte a corpului, în care mă sprijinisem mai convins în pernele mașinii.

Raiul dela țară

«La scurt interval însă, după ce-mi exasperasem părintele, bona și vecinii, am plecat — sau, pentru a nu devia depe făgașul confidențelor sincere, — am fost expediat din nou la țară.

«Ei, dar acum nu mai eram copilașul cu breton și sprâncene sburlite.

«Eram un «om întreg», în performanțe, cari la acea vârstă se mai numesc încă isprăvi.

Nu mai agream caii. Și, într'un fel pe bună dreptate La ce bunsă lucrez cu un cal, când la automobil aveam dintr'odată printr'o simplă manevră a unui buton cinzeci de cai...

Și, ca o dovadă că Bâzu Cantacuzino nu mai era copil atunci, e darul pe care unchiul meu, Constantin R. Teșcanu, mi l-a făcut. Era o pușcă «Flaubert», o armă în ale cărei taine am pătruns tot atât de repede ca și proectilele ei în cârdurile de gâște dela conac.

«Cu timpul, ajunsesem să nu mai respect nici un fel de ore; renunțam la orele de studiu, de masă, de conversație, pentru a rămâne pitit în frunziș, cu arma ațintită asupra vânatului scontat.

«Și astăzi, în puținele clipe libere revăzându-mă copil, poposesc mai mult la acele timpuri, pe cari atunci ca și acum le numesc «Raiul dela țară»....

«Tiranul institutului»

Dar dacă eu m'aș fi mulțumit poate să rămân veșnic pe moșia bunicii mele, fie chiar ca vânător — firește, maestru al vânătorilor, dacă nu... mecanic al locomobilei, tatăl meu era însă de o cu totul altă părere.

«Inchipuie-ți dragă, susținea să plec în Elveția, la Rolle, o localitate pe liziera lacului Geneva, între Geneva și Lausanne, unde să-mi desăvârșesc studiile abea începute în țară.

«E drept că m'am despărțit cu nespusă durere de familie, de locurile în care am cunoscut primele satisfacții ale copilăriei mele.

«Ajuns însă în Elveția, am sesizat totuși că am fost trimis acolo unde nici nu putea fi mai bine pentru mine.

«Trebue să adaug că eram de o sensi' ilitate care mă făcea, de multe ori, irascibil.

La început eram nenorocit. Nu visam decât arma mea atârnată în panoplia unchiului. Mă consideram direct nenorocit.

In carlingă

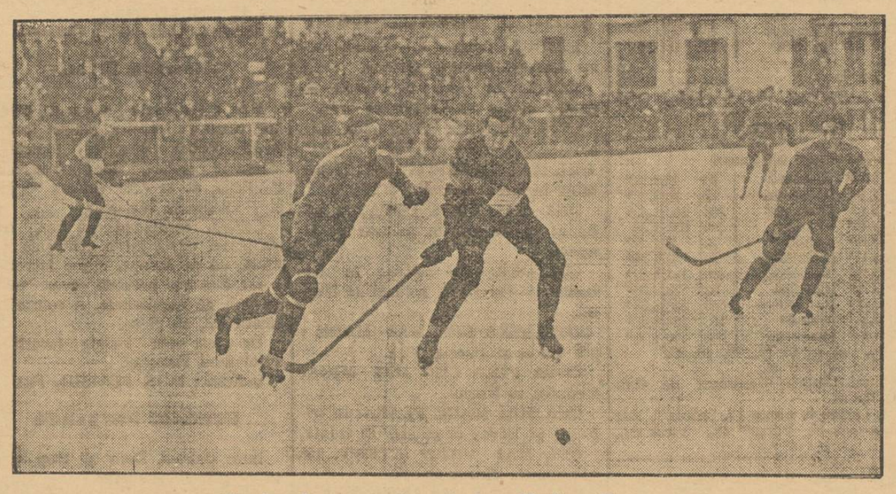

***La hockey pe ghiață:* în plină acțiune**

„Răspundeam în doi peri, până și profesorilor. Cu colegii, situația era mult mai gravă. Cum nu-mi plăcea vestonul unuia, îl insultam. Firește, consecințele n'au fost prea măgulitoare pentru mine.

„Mă alegeam, și asta aproape zilnic, cu urechile înroșite și cu obrajii pălmuiți; odată chiar, îmi amintesc, un vlăjgan cu vreo trei ani mai mare decât mine, mi-a rupt literalmente nasul.

„In scurt timp însă, din copilașul plăpând, devenisem un găligan care nu mai cunoștea mila.

„Ii doboram pe toți din școală, lucru care mi-a atras, odată cu o aspră pedeapsă didactică și porecla, — considerată de mine, — drept un titlu de invidiat : «Tiranul Institutului».

„Iată-l deci pe fiul lui Mișu Can-

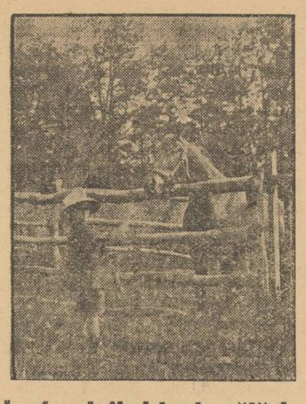

La 4 ani, îi și tenta călăria

tacuzino, ajuns să domine, prin forța mușchilor, populația unui ținut elvețian.

Elveția leagănul adolescenței mele

„Acolo, pe malul minunatului lac, am luat întâiul contact cu sportul în adevăratul înțeles al cuvântului.

„Intre alte performanțe, am obținut, îmi amintesc, primele locuri în cursele pe 800 m. și 1500 m. plat.

„La conacul uneia dintre moșiile mele, păstrez și astăzi medaliile cari amintesc succesele atletice de atunci.

„Am fost apoi ales căpitan al echipei de canotaj, în fruntea căreia am asigurat institutului nostru campionatul național al școlarilor sub 18 ani. Trebuie să adaug că timpul stabilit, era categoric superior celui precedent.

„Dar tot la Rolle, am cunoscut primele învârtituri ale „puckului".

„Iarna, institutul organiza cursuri în munți. Acolo am învățat să patinez și să joc hokey.

Tânăr bacalaureat

„Dar te rog să reții că în timp ce sporturile mă pasionau, nu-mi neglijam deloc studiile.

„In modul acesta am ajuns ca înainte de a împlini 18 ani, să-mi trec cu succes examenul de bacalaureat.

„Părăseam Elveția pentru a reveni în țară. Incercam aceiași durere pe care am cunoscut-o în pragul adolescenței, atunci când plecasem dela țară.

„Cu singura deosebire că de astă dată, părăseam „Raiul din Elveția".

„Pe malurile lacului Geneva am învățat să cunosc oamenii, acolo am dorit și am iubit, acolo am cunoscut eșecuri și victorii

«Promoția care nu trebue imitată»

„In țară, am recrutat și în scurt timp am devenit elevul cu termen redus al școalei de artilerie, pe atunci cu reședința în Timișoara.

„Precis, nu-mi amintesc ce anume făceam.

„E suficient să-ți confiez, de bine ce discutăm în cadrul unui ciclu de anchete duminicale, e suficient, spun, să-ți dau amănuntul că aproape mai tot timpul mi-l petreceam, fie stând turcește pe divanul arestului comenduirii Timișoara, fie călare pe șeaua motocicletei cu care goneam pe străzi și chiar, odată, printr'un local de distracții.

„Vezi dar că motociclismul era sport favorit încă depe vremea când cizmele mă făceau să le simt mirosul de iuft, iar hainele-mi erau veșnic mototolite de contactul cu pereții arestului.

„Făcusem atâtea năzbâtii, încât, scoși odată în careu, am fost declarați *„Promoția care nu trebuie imitată"*, mie, firește, conferindu-mi-se titlul de șef al acestei promoții.

„Cu toate acestea, tresa de sublocotenent mi-a înflorit pe umăr și cu aceasta, stagiul încheiat.

Anii consacrării

„Am plecat la Strassbourg. Acolo, în cei doui ani de studii superioare, am avut suficient timp să mă ocup și de sport.

„Intr'o cursă organizată la Mulhouse, pe kilometrul lansat, am ocupat locul întâiu.

„Deasemeni, la Strassbourg, am cucerit campionatul de tennis al Alsaciei.

„Plecat apoi la Paris, mi-am întrerupt complect activitatea sportivă.

„Cei doui ani petrecuți la picioarele turnului Eifel, mi-au folosit să-mi termin studiile universitare și să mi le complectez pe cele „nocturne"...

„Anul 1928 a fost determinant pentru cariera mea. Firește, nu mă refer la cea sportivă; îmi place să fac sport. Asta nu exclude însă pasiunea mea pentru afacerile comerciale ce conduc din 1928, când am preluat direcțiunea întreprinderilor tatălui meu.

„Abea după doui ani am reînceput activitatea în sport.

„Am reorganizat secțiunea de hokey a Tennis Clubului Român, în care și pe atunci, activau elementele cele mai bune ale hokeyului nostru; e drept însă că profesionalismul și aviditatea unora nu făceau încă ravagiile pe cari le fac acum.

„Un an mai târziu, deveneam campionul de tennis al României și coreprezentant în proba balcanică dela Athena.

„In acelaș an, am realizat și mult visata performanță: recordul automobilistic București-Paris.

„Deplasările necesitate de afacerile pe cari le conduceam, m'au antrenat destul de util pentru acest raid.

„Incă la Paris fiind, plănuiam recordul, deoarece la noi în țară, nu se putea, și nu se poate încă, practica un automobilism de performanțe.

Când Marin Moraru primește lecții de patinaj...

„Nu-i lipsit de interes, modul în care am fost convins să încep motociclismul.

„Era în iarna anului 1931—32, când m'am pomenit pe ghiață, cu Marin Moraru, încercatul motociclist, care primea primele lecțiuni.

„Supraveghiându-l, am ajuns să discutăm despre mașini.

„Și din vorbă'n vorbă, mai alunneca Moraru, mai îmi aminteam

Căpitan la T. C .R.

de timpul când alergam la Strassbourg, am acceptat să-i comand motocicleta a cărei marcă o reprezenta.

„In primăvară am primit mașina.

N'o achiziționasem cu alte scopuri decât de a rămâne un ilustru necunoscut în acest domeniu; intenționam să mă plimb Duminica, la Șosea și să mă joc cu acele vitezometrului.

„Iată însă că Jenny Dumitrescu, inventivul d-tale coleg, aflând de achiziționarea motocicletei, mi-a și anunțat participarea într'una din cursele ce se organizau pe velodrom.

„Pe vremea aceia nu avusesem încă dezagramentele împărtășite și de alții, din partea conducătorului spectacolelor dela velodrom.

„Nu vream sub nici un motiv să alerg. Știrea lansată de năbădăiosul Jenny Dumitrescu, prinsese însă „priză" în public.

„Trebuia, deci, cu orice chip, să fac ceva.

„In consecință.. am asistat la una din cursele ce se alergau în acea Duminică, la Velodrom.

„Mă minuna mult modul cum Bonciulescu, Cristea și Ovidiu Ionescu, luau turnantele.

„Era, de altfel, o reuniune națională consacrată antrenamentului în vederea matchurilor în cari străinătatea era reprezentată prin Frații Hubmann.

44 «cari de fapt sunt 46»

De atunci, veneam la șase dimineața pe pistă, și alergam în fața tribunelor goale, aceleași cari peste puțin timp aveau să fie populate de masse ce mă aclamau.

„Angajam mașina, cu o pasiune care l-a făcut pe Jenny Dumitrescu, să mă anunțe fericit, că am realizat timpul, încă neegalat de mine, de 44" la tur.

„Când, însfârșit, acele cronometrului au fost mai indulgente, acelaș Jenny Dumitrescu mi-a mărturisit că în realitate, făcusem 46", dar că ținând să mă stimuleze, mă păcălise în modul pe care îl-am descris.

„Timpul mi-a ajutat să deviu campion balcanic, și să înscriu în palmares performanțele de cari sunt mândru.

In fine, aviator!...

„La două brevete n'am aspirat niciodată în viața mea: la cel de pilot și la cel de băuturi spirtoase...

„Dacă acordam oarecare interes avionului, aceasta se datora exclusiv motorului. Mă interesa mașina, nu sborul.

Botezul aerului l-am primit în 1928, la bord cu vărul meu, regretatul Mircea Cantacuzino.

„Deși agreabil, nici sborul, și nici vărul meu, care mai târziu și-a găsit moartea într'un accident de avion, n'au reușit să mă convingă pentru aviație.

„Abea anul trecut, fără aspirații la rezultate, mânat doar de dorința de a obține brevetul de pilot, spre a mă transfera din arma artileriei la aeronautică, ca într'un eventual război să pot fi mai util țării mele, am urmat cursurile școalei care poartă numele vărului meu decedat și sub conducerea bunului meu camarad și instructor, locotenentul Abeles, am ajuns la rezultate nebănuite.

„In Iunie 1933 am devenit, deci, pilotul brevetat.

„Două luni mi-au fost apoi suficiente pentru a-mi complecta cunoștințele necesare unor sboruri acrobatice, în care m'am perfecționat, după cum știi.

„Motociclismul mi-a servit într'o măsură nebănuită spre a mă consacra ca pilot.

Un echipaj vesel

„Știi cum am devenit proprietarul avionetei mele Fleet?

„Datorită unei bețiii.

„Sburasem, într'o după amiază, la bordul unui Messerschmidt de școală, împreună cu unul dintre mecanicii dela A. R. P. A., spre moșia surorii mele, principesa Sturza, la Florești.

„La conac, negăsind gazdele acasă, ne-am ospătat și noi cu ce am găsit. Imi amintesc, că două sticle cu vișinată și rom au fost deșertate într'un timp care constituia și el, la rându-i, un record.

„Reîntorși deasupra aeroportului Băneasa, ne-am dedat unei serii de acrobații care, la aterisare, l-a determinat pe comandantul Aeroportului să mă anunțe că pentru „temeritate excesivă" am fost suspendat pe timp de zece zile.

„Intâmplarea a făcut ca pe aerodrom să se găsească A. S. Principele Nicolae și d. Radu Irimescu, subsecretarul de stat al Aerului, cari au urmărit acrobațiile.

„Trei zile mai târziu, în cabinetul d-lui Radu Irimescu, mi se acorda subvenția de 500.000 lei pentru achiziționarea avionetei mele.

„Iată, așa dar, cum stimulat de vișinată dela Florești, am determinat acordarea unei subvenții din cele mai folositoare.

Un voiaj de nuntă, ca puține altele

„In primăvara acestui an, căsătorindu-mă, am găsit nimerit să întreprind călătoria de nuntă, pe calea aerului.

„Acest drum a fost pentru mine cel dintâiu raid și totodată un excelent antrenament în vederea Cupei Ghika, dobândită ulterior în condițiunile pe cari le-ați împărtășit la timp, ca de obiceiu, cititorilor Dvs.

„Am urmat atunci, următorul itinerariu: Băneasca-Belgrad-Veneția-Roma - Neapoli-Nissa-Paris - Băneasa.

Accidentat la Varșovia

„In Iunie, după cum vă amintiți, am fost trimis de guvern să particip la un meeting la Varșovia, unde urma să execut acrobații.

„Intâmplarea a făcut ca dintr'o simplă plimbare, care trebuia să

Motociclist

fie cumințenia și prudența personificată, să rămân țintuit la pat, aproape două luni.

„Nenorocirea a făcut ca motorul să înceteze, tocmai în momentul când nu găseam nici un loc prielnic de aterisare, fiind deasupra fluviului Vistula.

„Pentru sporturile atletice, cred că în acest an, nu sunt complect disponibil.

„Pentru aviație însă, sunt definitiv restabilit. Am intenții mari, cari realizate, sper să asigure țării, câteva succese de cari să-mi leg și eu, la rându-mi, numele..."

Bâzu Cantacuzino și-a terminat confidențele...

*

A rămas cu ochii ațintiți spre fereastra prin a cărei deschizătură, se putea urmări pe cer, un stol de berze ce zbura, în formație, spre ținuturi în cari Crivățul e necunoscut.

Concentrată o clipă, figura lui Bâzu s'a luminat apoi; de sub arcadele umbrite de sprincenele-i stufoase, întinse ca două aripi, au licărit luminile unor speranțe țesute cu pasiune.

Păsările s'au pierdut în zare, Cantacuzino a... aterizat și el cu privirile spre mine, întinzându-mi prietenește, mâna.

Aceiași mână care domină manșa, ghidonul, volanul, crossa, racheta, trăgaciul și dârlogii.

Aceiași care a răspuns nenumăratelor urale pe stadioanele în care mulțimea fremăta de admirație...

V. FIROIU

Recordman al raidului București — Paris